

СЪДЪРЖАНИЕ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИТЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ДРУЖЕСТВА

СЪДЪРЖАНИЕ

Секция „ЗА ДРУЖЕСТВОТО”	5
Данни за дружеството.....	5
Информация за членовете на управителните и надзорните органи	6
Данни за акционерната структура на дружеството	6
Секция "ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ"	7
Финансови отчети.....	7
Общи събрания на акционерите	9
Права на акционерите.....	10
Новини за дружеството в т.ч. и вътрешна информация	10
Устройствени актове и други корпоративни документи на дружеството	12
Корпоративен календар	13
Информация за цените на акциите на дружеството и активността на търговия .	14

Един от най-популярните съвременни начини за поддържане на комуникация с широката общественост и публичните дружества е чрез техните интернет страници. На тях акционерите и потенциалните инвеститори по най-удобен и достъпен начин могат да намерят подробна информация за всички аспекти, свързани с дейността и управлението на дружествата. Уеб-страниците на дружествата дават възможност и за двупосочност на информационните потоци, като освен едностранно представяне на информация на ползвателите на страницата, позволяват и обратна връзка и комуникация с дружеството.

Интернет страниците на публичните дружества и емитентите са разпознати и от закона като едно от основните средства за оповестяване на информация към акционерите и обществеността. Публичните дружества и емитентите имат редица законово регламентирани задължения за публикуване на определени видове информация на своите интернет страници.

Националният кодекс за корпоративно управление също обръща специално внимание на разкриването на информация от публичните дружества чрез интернет страниците на компаниите. В глава четвърта от него, озаглавена “Разкриване на информация”, са предоставени практически примери относно препоръчителното минимално съдържание на интернет страниците на дружествата.

Съдържанието на интернет страниците на публичните дружества и емитентите е един от основните критерии, използвани за оценка качеството на корпоративно управление на публичните дружества у нас. Ежегодно раздаваните от Асоциацията на инвеститорите награди за най-добро корпоративно управление използват като основен критерий съдържанието и функционалността на интернет страниците на дружествата.

Не на последно място добре функциониращата и поддържана интернет страница на публичните компании е един от основните инструменти, чрез който борсово търгуваните дружества могат да извлекат ползите от своята публичност.

Общи препоръки по отношение на структурата и съдържанието на интернет страниците на публичните дружества.

Информация за публичния статут на дружеството

Общоприето сред инвестиционната общност е разбирането, че публичните дружества са сред най-добрите представители на икономиката на дадена страна. Стриктната регулация, законовите изисквания за прозрачност на работа и управление, множеството механизми, заложили в правната рамка за защита на акционерите и възможността за търговия с акциите им на регулиран пазар, превръщат борсово търгуваните компании в логичния избор за инвестиране както от институционалните, така и от индивидуалните инвеститори. В тази връзка е логично още на заглавната страница на корпоративния уеб-сайт на публичните дружества да се съдържа информация за публичния им статут. Допълнително улеснение за инвеститорите би било, ако тук те могат да намерят и информация или препратка към допълнителна секция на интернет страницата за борсовия код на дружеството, ISIN кода на емисията, както и евентуално да проследят историческото изменение на цените на акциите на компанията.

Създаване на отделна секция за връзки с инвеститорите и разкриване на информация

Препоръчително е разкриването на информация от публичните дружества да става на специално определена за целта секция или секции на интернет страницата на дружеството. Обикновено тази секция се казва "Инвеститори", "За акционерите", "Връзки с инвеститорите", "Информация за инвеститорите" или по друг подходящ и лесно различим начин. Секцията може да е както самостоятелна на началната страница на сайта, така и подсекция към секцията "За нас" или "За дружеството". Възможно е на основната страница да има и бързи връзки към различни подсекции в секцията за разкриване на информация, които да водят към финансовите отчети, текущите новини или други основни под-секции.

Поддържане на чуждоезична версия на корпоративния уеб-сайт

От съществено значение е наличието на чуждоезична версия на интернет страницата на дружеството. Общоприет в сферата на финансите е английският език и повечето български публични дружества поддържат английски версии на своите корпоративни страници. Изборът на език до голяма степен зависи от основните пазари, на които дружеството предлага своята продукция и услуги, търсените партньори и акционерната структура на компанията.

Факт е, че българските дружества, особено след приемането на страната за членка на ЕС, са обект на засилващ се интерес от страна на чуждестранни инвеститори, за които намирането на пълна, актуална и навременна информация на интернет страницата на дружеството е сред основните критерии за вземане на инвестиционно решение. Поддържането на чуждоезична версия на интернет страницата на дадено дружество често се приема и като критерий при оценката на качеството на корпоративното му управление.

Актуализация на интернет страницата

От съществено значение е дружеството редовно да актуализира информацията на своята интернет страница. В противен случай, дори добре структурирана и с голям първоначален обем информация, интернет страницата на дружеството губи своето качество на основно средство за комуникация с инвеститорите. За да се извлече максимална полза от корпоративния уеб-сайт е важно той да не се възприема като статичен обект, а по-скоро като средство за интерактивна връзка и диалог. В това отношение добра практика е и да се дава възможност на инвеститорите чрез уеб-страницата на компанията да задават въпроси или изпращат своите коментари до ръководството.

Абонамент (RSS)

Допълнително улеснение за ползвателите на интернет страницата на дадена публична компания е възможността за абониране за получаване на публикуваната информация. Това значително би улеснило акционерите и инвеститорите, които ще могат да следят всички актуални новини и друга информация, която компаниите публикуват (оповестяват) на своя корпоративен сайт.

Контакти

Наличието на контакти за връзка е задължителен елемент от интернет страницата на всяко дружество. Много от компаниите публикуват две отделни секции на уеб-сайта - контакти, свързани с производствената дейност и клиентската мрежа, и контакти на директора за връзки си инвеститорите на съответната под-секция. Обикновено дружествата публикуват адреса на централния си офис, телефони за връзка, факс номер и e-mail. Много от компаниите публикуват и електронна форма за обратна връзка, с което да улеснят потребителите на интернет страницата за изпращането на електронни съобщения.

Препоръки на Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България относно добри практики при изграждането и функционирането на корпоративните електронни страници

Таблица: Съдържание на интернет страниците на публичните дружества - практики и препоръки

Секция/Под-секция	Законово задължение	Препоръка НККУ	на Добри практики
-------------------	---------------------	----------------	-------------------

Секция "ЗА ДРУЖЕСТВОТО"

1. Данни за дружеството		да	да
История на дружеството			
Основната мисия на дружеството			
Философията и стратегията на дружеството			
Обръщение към инвеститорите от изпълнителния директор			
Основен предмет на дейност			
Основните продукти и услуги			
Основните пазари и търговски партньори на дружеството			
Сертификати за качество (на продуктите, на управлението)			
Информация за икономическата група (ако е относимо)			
2. Информация за членовете на управителните и надзорните органи		да	да
3. Данни за акционерната структура на дружеството		да	да

Секция "ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ"

1. Финансови отчети в т.ч.		да	да
Информация за одиторите		да	да

2. Общи събрания на акционерите	да	да	да
Материали за предстоящи общи събрания			
Информация за взети решения от общите събрания на акционерите			
3. Права на акционерите	да	да	да
4. Новини за дружеството в т.ч. и вътрешна информация	да	да	да
5. Устройствени актове и други корпоративни документи на дружеството		да	да
Устав			
Етичен кодекс на поведение на мениджмънта и служителите			
Програма за корпоративно развитие			
Правила за работа на Съвета на директорите, съответно - Управителния съвет			
Инвестиционна програма			
6. Корпоративен календар		да	да
7. Информация за цените на акциите на дружеството и активността на търговия			да

СЕКЦИЯ „ЗА ДРУЖЕСТВОТО”

ДАННИ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Обикновено това е първата подсекция в секцията „За дружеството”. В тази подсекция дружествата публикуват информацията относно:

- Историята на дружеството;
- Основната мисия на дружеството;
- Философията и стратегията на дружеството;
- Обръщение към инвеститорите от изпълнителния директор;
- Основният предмет на дейност;
- Основните продукти и услуги;
- Основните пазари и търговски партньори на дружеството;
- Сертификати за качество (на продуктите, на управлението);
- Информация за икономическата група (ако е относимо);

Все повече са публичните дружества в България, които публикуват на своите корпоративни страници информация относно: мисията си, философията, визия за развитие и ценностите си.

Целта на този вид послания е да се осигури на инвеститорите допълнителна информация относно общите стимули, насоки и стратегически цели в дългосрочното развитие на дружеството. Макар и да са свързани с резултатите и представянето на компанията, тези послания са по-скоро израз на стремежа на дружеството и основните му акционери за заемане на позиции в определен бранш или пазар, предлагането на определено качество на услуги или постигането на определени нефинансови цели. Наличието на подобни документи се приема положително от инвеститорите по отношение на равнището на корпоративното управление и култура на дружеството.

Друга добра практика е свързана с публикуването на информация относно икономическата група, към която принадлежи дружеството. Първоначално публичните дружества разкриват тази информация в проспектите си за публично предлагане, но е добре тя да се разшири, както и редовно да бъде актуализирана и на интернет страницата на дружеството.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА УПРАВИТЕЛНИТЕ И НАДЗОРНИТЕ ОРГАНИ

Наличието на информация за членовете на управителните и контролните органи на дружеството на сайта на компанията е друга препоръка на Националния кодекс за корпоративно управление. В интернет страниците на българските публични дружества информацията се публикува в под-секции „Структура на управление”, „Корпоративно ръководство” или „Екип”. Представя се информация относно системата на управление на дружеството и членовете на управителните и надзорни (ако е приложимо) органи. Добра практика е публикуването на автобиографична справка за всеки от управленския екип на компанията, която да включва най-малко информация относно:

- образованието;
- професионалния опит;
- дружествата, в които лицето е било или е член на управителните и контролните органи, прокурист или съдружник;
- дали е акционер в дружеството и притежаван дял, както и информация за компаниите, в които притежава дялове.

Практика е също така за всеки член на управителен или надзорен орган да се публикува датата на избиране на лицето в съответния орган и датата на изтичане на мандата му. Някои компании публикуват също телефон и e-mail за връзка с всяко лице.

ДАННИ ЗА АКЦИОНЕРНАТА СТРУКТУРА НА ДРУЖЕСТВОТО

Като добра практика Националният кодекс за корпоративно управление препоръчва на интернет страниците на компаниите да бъде публикувана информация относно акционерната им структура. В тази под-секция дружествата обикновено публикуват информация относно размера на капитала и акционерната структура (към определена дата по данни на Централен Депозитар АД). Някои

компании публикуват и информация за разделението на акционерите на физически и юридически лица (общ брой и процентен дял).

От съществено значение е посочването на основните мажоритарни акционери на дружеството, както и споразуменията между тях за общо управление (ако такива са известни).

Допълнителна информация, която може да се публикува на тази под-секция е информация за free-float-а на компанията, съответно към някаква конкретна дата, която информация регулярно да се актуализира.

СЕКЦИЯ "ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ"

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

Макар да няма изрична законова разпоредба, задължаваща публичните дружества да публикуват финансовите си отчети на своите интернет страници, тази под-секция, от секцията за връзки с инвеститорите е може би най-важната за акционерите и инвеститорите. Практиката показва, че почти всички публични компании имат специална под-секция в секцията за връзки с инвеститорите, на която публикуват своите финансови отчети.

В тази връзка е от съществено значение да бъдат публикувани както годишните, така и междинните консолидирани и неконсолидирани отчети, за да могат инвеститорите да разполагат с пълната информация за развитието и резултатите на дружеството. Подредбата на отчетите по категории (междинни и годишни, консолидирани и неконсолидирани) и по години значително би улеснило и би се възприело положително от инвеститорите.

Наложилата се практика в България по отношение на финансовите отчети е всеки елемент от изискуемото съдържание да се представя на отделен файл. В тази връзка друго удобство за инвеститорите, което много публични компании би било даването на описание на всеки от файловете към съответния отчет. В случай, че файловете са само номерирани, това би затруднило инвеститорите в търсенето на конкретна информация.

Основните проблеми, посочвани от анализаторските фирми и институционалните инвеститори по отношение на публикуването от публичните дружества отчети, са:

- Липсата на практика за предварително оповестяване (например чрез корпоративен календар) на конкретни дати за публикуване на отчетите на публичните компании.
- Наложилата се практика в България е публичните компании масово да представят финансовите си отчети в последния ден от законово регламентирания срок. Това води до множество трудности както за самите дружества, предвид потока от информация, който се насочва към основните информационни агенции, така и за анализаторите и инвеститорите, които нямат възможност да отреагират адекватно на финансовите резултати, публикувани от дружеството.
- Липса на цифрова информация в табличен вид. Често публичните компании публикуват единствено сканирани копия на своите отчети във формат, който не позволява извличане на цифровата информация с цел последващата ѝ обработка.

- Недостатъчно детайлна текстова информация на данните от финансовите отчети. Макар формално някои публични дружества да изпълняват задълженията си за съставяне на текстови приложения към финансовите отчети, в тях те не включват достатъчно детайлна и използвана информация за анализ на реалното състояние и развитие на дружеството.
- При повторно публикуване на финансов отчет, наложило се поради допуснатата техническа грешка в него или допълване на данни, не се представя обяснителна бележка или публикува нарочно съобщение, описващо причината за повторното публикуване или къде и какви са промените в новопубликувания отчет.

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПО ОТНОШЕНИЕ ПУБЛИКУВАНЕТО НА ФИНАНСОВИ ДАННИ

Публикуване на финансовите отчети и друга финансова информация на английски език

Положителна практика сред публичните дружества в България е нарастващият брой на публичните компании, които публикуват финансови отчети на английски език. Една от основните критики към пазара като цяло от страна на чуждестранните инвеститори е неговата непрозрачност по отношение разкриването на информация на английски език. Липсата на наложила се широка практика в това отношение прави невъзможно анализирането на българските публични дружества и е съществена пречка за инвестирането от страна на чуждестранните инвеститори.

Публикуване на кратка извадка с финансови показатели

Редица дружества практикуват публикуването на кратка извадка на най-важните финансови показатели от своите отчети в табличен вид на страницата за публикуване на финансова информация. По този начин инвеститорите могат бързо да получат сравнително обобщена информация за текущото състояние и да направят сравнение за изменението на дадените показатели в исторически план без да им се налага да разглеждат и търсят съответната информация в историческите отчети.

Друга добра практика в това отношение е публикуването, заедно с финансовия отчет, на основни позиции от баланса, отчета за доходите и отчета за паричния поток. Това съобщение може да бъде публикувано и отделно от финансовия отчет като съобщение за важна информация.

Публикуване на месечни данни за финансовите резултати на дружеството

Макар все още да не се е наложило като масова практика, публикуването на ежемесечна информация за реализираните продажби, приходи и друга обобщена финансова информация се практикува от няколко български дружества и се приема положително от инвестиционната общност. По този начин компаниите осигуряват на своите инвеститори допълнителна информация, освен тримесечните и годишни данни.

Информация за одиторите

Националният кодекс за корпоративно управление препоръчва на интернет страниците на дружествата да се публикува информация за одиторите на дружествата. Повечето компании публикуват тази информация в под-секцията, на която публикуват финансовите си отчети.

ОБЩИ СЪБРАНИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ

Това е една от най важните под-секции в секцията за връзки с инвеститорите. Законът за публичното предлагане на ценни книжа изрично регламентира задължението на публичните дружества да публикуват на своите интернет страници:

- Поканата за свикване на общо събрание на акционерите заедно с материалите за него (чл. 115, ал. 5 от ЗППЦК);
- Образците за гласуване чрез пълномощник или чрез кореспонденция, ако е приложимо (чл. 115, ал. 6 от ЗППЦК);
- Протокола от общото събрание;
- Условието и реда за получаване на пълномощни чрез електронни средства (чл. 115г, ал. 5 от ЗППЦК).

Поканата и материалите следва да се публикуват на интернет страницата на дружеството за времето от обявяването на поканата в Търговския регистър до приключване на общото събрание. Информацията, публикувана на страницата на публичното дружество в интернет, трябва да е идентична по съдържание с информацията, предоставена на обществеността. (чл. 115, ал. 5, изр. 2 от ЗППЦК);

Протоколът от Общото събрание на акционерите се публикува на интернет страницата на дружеството за срок не по-кратък от една година. (чл. 117, ал. 3 от ЗППЦК).

Що се отнася до образците за гласуване чрез пълномощник или чрез кореспонденция, ЗППЦК регламентира, че ако последните не могат да бъдат публикувани по технически причини, дружеството е длъжно да посочи на интернет страницата си начина, по който образците могат да бъдат получени на хартиен носител, като в този случай при поискване от акционера дружеството изпраща образците чрез пощенска услуга за своя сметка.

Практиката в дейността на публичните дружества показва, че повечето дружества имат отделна под-секция -Общо събрание на акционерите² където публикуват гореописаните документи, както и допълнителна информация като например:

- Време и честота на провеждане на общото събрание на акционерите (напр. дата или месец на провеждане или предстояща дата за провеждане на събранието, в случай, че още не е проведено);
- Компетенциите на общото събрание на дружеството съгласно устава му;
- Правила относно организиране и провеждане на редовни и извънредни общи събрания на акционерите (място на провеждане и начини на свикване).

В тази секция публичните дружества публикуват и документи, съдържащи политиката и правилата на дружеството за организирането и провеждането на

обща събрания на акционерите, както и правила за гласуване чрез пълномощник и др.

Някои дружества в под-секцията „Общо събрание на акционерите” публикуват историческа информация за поканите, материалите и решенията от проведените обща събрания през последните няколко години. С оглед по-лесното ориентиране на акционерите и инвеститорите е подходяща направата на отделни карета на под-секцията за поканите и материалите и съответно решенията за всяко от проведените ОСА.

Ако дружеството няма нарочна под-секция за разпределяните през годините дивиденди, информацията за това може да се публикува в под-секцията „Общо събрание на акционерите”.

Някои публични дружества публикуват и специална под-секция с най-често задаваните въпроси, свързани с организирането и провеждането на ОСА.

ПРАВА НА АКЦИОНЕРИТЕ

Някои публични компании отделят специална под-секция от секцията си за връзки с инвеститорите за разясняване на правата на акционерите според действащата нормативна уредба и устава на дружеството. Информацията за правата на акционерите може да бъде и част от съдържанието на секция “Корпоративно управление” в случай, че дружеството има такава.

Особено внимание компаниите обръщат на правата на акционерите, свързани с общите събрания на акционерите на дружеството, а именно: правото на акционерите да включват въпроси в дневния ред на общото събрание и да правят предложения за решения по въпроси, включени в дневния ред на общото събрание, и крайния срок за упражняване на това право. В случай, че тази информация е публикувана на интернет страницата на дружеството, то може в поканата за ОСА да посочи само крайния срок, в който тези права могат да бъдат упражнени и да се посочи мястото на интернет страницата на дружеството, където се съдържа по-подробна информация за тези права. (чл. 115, ал. 1, т.2 от ЗППЦК)

В тази под-секция някои дружества публикуват и допълнителна информация относно покупко-продажбата на акции на дружеството, пояснения относно процедурата за наследяване на акции и друга допълнителна информация по преценка на дружеството.

НОВИНИ ЗА ДРУЖЕСТВОТО В Т.Ч. И ВЪТРЕШНА ИНФОРМАЦИЯ

Секцията "Новини" е една от "задължителните" елементи за добре структурираната корпоративна страница. На нея дружествата публикуват съобщения към инвеститорите и акционерите, свързани както със задължението им за разкриване на регулирана информация, така и различни PR, рекламни и други новини, свързани с дейността и управлението на дружеството.

Секцията “Новини” на много от уеб-сайтовете на публичните дружества се намира на главната страница на корпоративния сайт. Някои компании имат отделно каре, на което динамично се показват последните новини, публикувани в секцията, така че още при самото влизане в уеб-сайта инвеститорите да могат да се ориентират за последните събития, свързани с дейността на дружеството. В случай, че няма отделно графично отделено текстово поле за секцията "Новини", практиката сред

публичните компании е да публикуват на главната страница на уеб-сайта лесно забележима бърза връзка, която с едно кликане да препраща към секцията.

Някои компании разделят новините на PR новини, свързани с нови продукти, събития, участия и др. и новини за инвеститорите, свързани с публикуване на отчети, и разкриване на вътрешна и друга важна за дружеството информация. Секцията с PR новини обикновено се намира на заглавната страница на сайта, а секцията “Новини”, касаеща инвеститорите, е поместена като подсекция на секцията за връзки с инвеститорите. Някои от компаниите, с цел улесняване на инвеститорите, допълнително категоризират в отделни под-секции новините на такива, свързани с разкриването на важна информация, уведомления за общите събрания на дружеството и медийни изявления и PR съобщения.

Често дружествата публикуват на своята интернет страница и публикациите за тях в различни информационни медии: статии, интервюта и др.

Законът срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти (ЗПЗФИ) дефинира в чл. 4. термина «вътрешна информация» като «конкретна информация, която не е публично огласена, отнасяща се пряко или непряко до един или повече емитенти на финансови инструменти или до един или повече финансови инструменти, ако публичното ѝ огласяване може да окаже съществено влияние върху цената на тези финансови инструменти или на цената на свързани с тях дериватни финансови инструменти.»

Вътрешната информацията включва всякаква информация, която:

- посочва факти или обстоятелства, които са настъпили или обосновано може да се очаква да настъпят в бъдеще, и е достатъчно конкретна, за да се направи заключение относно възможния им ефект върху цената на финансовите инструменти или на свързани с тях дериватни финансови инструменти;
- обичайно се използва от инвеститорите при вземането на решение за инвестиране в даден финансов инструмент.

В Приложение № 9 на Наредба № 2 на КФН е даден примерен списък с обстоятелства, които се считат за вътрешна информация. Изброените в приложението факти и обстоятелства не са изчерпателни и не е задължително да съставляват вътрешна информация за емитента.

Срокове за разкриване на вътрешна информация

Публичните дружества и емитентите на ценни книжа са задължени да разкриват информацията, която има характер на вътрешна незабавно, но не по късно от края на работния ден, следващ деня на вземане на решението или узнаване на съответното обстоятелство.

ЗПЗФИ дава възможност на емитентите да отложат разкриването на вътрешна информация, ако разкриването ѝ може да засегне неговите законни интереси при следните условия:

- това няма да въведе в заблуждение инвеститорите и
- емитентът е в състояние да запази нейната поверителност.

Списък на лицата, които имат постоянен или инцидентен достъп до вътрешна информация

Във връзка със задължението на публичните дружества да разкриват вътрешна информация ЗПЗФИ регламентира специфични изисквания за изготвянето и поддържането на списък на лицата, които имат постоянен или инцидентен достъп до вътрешна информация, отнасяща се пряко или непряко до емитента.

Дружествата следва да актуализират списъка незабавно в случаите на възникване на някои от обстоятелствата посочени в закона и да го предоставят при поискване на надзорния орган.

Разкриване на информация за сделки на лица, изпълняващи ръководни функции

ЗПЗФИ вменява на лицата, изпълняващи ръководни функции в емитент, или лицата, тясно свързани с тях, допълнителни задължения във връзка с разкриването на информация за сключени за тяхна сметка сделки с акции, издадени от дружеството, които са допуснати до търговия на регулиран пазар.

УСТРОЙСТВЕНИ АКТОВЕ И ДРУГИ КОРПОРАТИВНИ ДОКУМЕНТИ НА ДРУЖЕСТВОТО

Друга основна секция на уеб-сайтовете на публичните дружества е секцията, в която се публикуват документи, имащи отношение към дейността на дружеството и които биха били полезни за инвеститорите и акционерите.

На първо място в тази секция обикновено е уставът на дружеството, който представлява основният документ, регламентиращ дейността на дружеството.

Програма за корпоративно развитие - Много от публичните дружества публикуват в тази под-секция своята дружествена програма за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление (Програмата). Задължението за изготвянето на такава бе въведено с промените в Закона за публичното предлагане от 2002г. Програмата представлява обобщен документ, представящ приетата от компанията система за корпоративно управление. Основните моменти в нея са свързани с:

- представяне на правата на акционерите;
- представяне на управителните органи на компанията и системата на управление;
- цялостно описание на организационната структура на дружеството;
- политиката на компанията за представяне и разпространение на информация;
- информация и политики за сделки с вътрешни лица и др.

С приемането на Националния кодекс за корпоративно управление много от дружествата приеха политика по неговото следване, вместо изготвянето на самостоятелна програма за корпоративно управление.

Етичен кодекс на поведение на мениджмънта и служителите - това е документ, обобщаващ основните етични принципи и правила за поведение, които дружеството приема и изисква да бъдат спазвани от мениджърите и служителите на компанията.

Политика за сделки със заинтересовани и свързани лица - документ, представящ основните критерии и изисквания по отношение на сделките, които дружеството сключва със заинтересовани и свързани лица. Освен нормативно заложените текстове и ограничения, дружествата могат да зложат допълнителни рамки на поведение, осигуряващи максимална коректност и безпристрастност по отношение процедурата на сключване на подобни сделки, като например: предварително проучване и одобрение на осъществяването на сделки от дружеството, които могат да окажат съществено влияние върху финансовите позиции на компанията; изискване на становища от независима, трета страна и др.

Правила за работа на Съвета на директорите, съответно Управителния съвет - документ, регламентиращ правилата на работа, правомощията и отговорностите на управителните органи на дружеството.

Инвестиционна програма - документ, обобщаващ стратегическите цели на дружеството, основните инвестиционни направления □ в исторически и прогнозен аспект, планираните инвестиции и източниците за тяхното финансово обезпечаване.

Нормативна уредба - много дружества публикуват в тази под-секция също и нормативните актове, регламентиращи дейността на дружеството - закони, наредби и др.

КОРПОРАТИВЕН КАЛЕНДАР

Корпоративният календар е средство, чрез което дружествата предварително оповестяват датите или периодите от годината, когато възнамеряват да публикуват информация (предимно с финансов характер, но и други видове информация). По своята същност корпоративните календари представляват график на разпространение на информация. Наличието на такъв на страницата на дружеството е от особено значение за инвеститорите и акционерите, поради следните причини:

- Корпоративният календар дава възможност на инвеститорите предварително да изградят своите очаквания относно видовете информация, разкривана от дружествата и сроковете за разкриването ѝ;
- Предварителното оповестяване на информационните медии и интернет сайтове, на които дружеството възнамерява да публикува своите отчети и уведомления прави далеч по-лесно намирането и ползването на тази информация.

Много от публичните дружества изготвят корпоративните си календари и ги публикуват като статичен документ, който може да бъде разгледан или изтеглен от инвеститорите. В повечето случаи това представлява таблица с датите за публикация и видовете информация, която дружеството разкрива на обществеността. От съществено значение е публикуването на конкретни дати, а не на ориентировъчни срокове. Възможно е да се добавят и конкретни информационни медии или секцията от интернет страницата на дружеството, където съответната информация ще бъде публикувана. Друга възможност относно корпоративните календари е изготвянето им като интерактивен елемент на интернет страницата, който дава освен информация на инвеститорите и допълнителни възможности за уведомяване и контакт с

дружеството.

Пример:

Дата на публикация	Дейност/Документ	Медия	Напомняне	Запитване
ИСТОРИЧЕСКИ СЪБИТИЯ				
29.07.2009 г.	<u>Междинен отчет за второто тримесечие на 2009 г.</u>	<u>X3News</u>		
ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ				
28.10.2009 г.	Междинен отчет за третото тримесечие на 2009 г.	<u>X3News</u>	<u>Напомняне</u>	<u>Изпрати запитване</u>
25.01.2010 г.	Междинен отчет за четвърто тримесечие на 2009 г.	<u>X3News</u>	<u>Напомняне</u>	<u>Изпрати запитване</u>
28.03.2010 г.	Годишен одитиран финансов отчет за 2009г.	<u>X3News</u>	<u>Напомняне</u>	<u>Изпрати запитване</u>

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЦЕНИТЕ НА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО И АКТИВНОСТТА НА ТЪРГОВИЯ

Добра практика сред публичните дружества е публикуването в корпоративните им интернет страници на информация за търговията и движението на цената на техните акции. Наличието на тази информация е в полза на инвеститорите, които по този начин могат чрез сайта на дружеството да следят своите инвестиции, както и да проследят историческото изменение на цените на акциите на компаниите.

Някои дружества публикуват тази информация под формата на графики за различни периоди - седмица, месец, 3 месеца, година, 3 години. Също така е прието информацията да се представя и в табличен вид, за да може евентуално да бъде обработвана. Някои дружества предоставят и информация за най-високата, най-ниската, последната и средно-претеглената стойност на акциите си, както и допълнителна информация за изтъргуваните обеми.

Обикновено информацията за движението на цените на акциите на публичните дружества се намира на главната страница на сайтовете или в специална под-секция „Борсова информация“ или „Ценова статистика“ в секцията за връзки с инвеститорите. В тази секция дружествата посочват и борсовите индекси, в които техните акции са включени, като може да се представи заедно с графиката на движението на цената на акциите на дружеството и движението на съответните борсови индекси за сравнение.

Някои дружества също така имат на своите под-секции и специален архив с информация за движението и изтъргуваните обеми за някакъв исторически период - 3, 5 или 10 г. Удачно е, ако освен презентационни файлове, дружествата публикуват и таблици с цифрови данни за съответните показатели, за да могат последните да се използват от инвеститорите.

БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА - СОФИЯ АД
ул. Три Уши № 6,
София 1000
E-mail: bse@bse-sofia.bg
Тел: (+359 2) 937 09 34, (+359 2) 4001 134,
Факс: (+359 2) 937 09 46, (+359 2) 4001 146

COPYRIGHT 2018, BY "BULGARIAN STOCK EXCHANGE - SOFIA" LAST UPDATE: MARCH,
2018